

NSPL kansli
nspl@regionuppsala.se

*Till regionstyrelsens ordförande, regiondirektör,
hälso- och sjukvårdsdirektör, kanslichef och
beredskapschef eller motsvarande*

Delleverans inom det regiongemensamma uppdraget för implementering av förändringar gällande hälso- och sjukvårdens beredskap

Efter förankring i regionerna tog NSPL chefsgrupp den 5 december 2025 beslut om ett uppdragsdirektiv för ett regiongemensamt arbete inom ramen för NSPL (se Uppdragsdirektiv NSPL – arbete relaterat till prop. 2024/25:167 Hälso- och sjukvårdens beredskap, d-nr RK2025-00085-56). Uppdraget innehåller tre deluppdrag där det första uppdraget nu slutrapporteras med ett förslag på besluts- och beredningsprocess för katastroftillstånd i regionerna som NSPL chefsgrupp den 5 maj 2026 beslutade att enhälligt ställa sig bakom.

Syftet med deluppdraget var att föreslå regioninterna besluts- och beredningsprocesser för fredstida krissituationer och katastroftillstånd inklusive hjälpanmälan med avsikten att uppnå en likvärdig hantering i regionerna så att samverkan mellan och med regionerna blir tydlig vid fredstida krissituationer samt inför och under höjd beredskap och krig. Under arbetets gång har arbetet avgränsats till att inte hantera beslut om fredstida krissituation då detta tillstånd även kommer innefattas i kommande lagstiftning som ersätter Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap¹ samt att den sänkta vårdskyldighet som inträder vid fredstida krissituation eller höjd beredskap ännu inte är tydligt definierad. Denna del av uppdraget kommer därför skjutas till deluppdrag två (2): ledningsmodell vid kris, höjd beredskap och krig.

Enligt de nya bestämmelserna ska en kommun eller region som behöver eller kan antas komma att behöva hjälp av andra kommuner eller regioner anmäla detta skyndsamt till Socialstyrelsen. Det kan finnas visst utrymme för tolkning kring när denna hjälpanmälan lämpligen ska göras då regioner och kommuner samverkar regelmässigt i vardagen och vid olika typer av samhällsstörningar. Beslut om anmälan om hjälp vid risk för katastroftillstånd eller vid behov av frivillig hjälp från kommuner och regioner ska därför beredas vidare i det regiongemensamma arbetet inom deluppdrag två (2): ledningsmodell vid kris, höjd beredskap och krig under året.

Detta är den första leveransen i det regiongemensamma arbetet kring implementeringen av förändringar gällande hälso- och sjukvårdens beredskap och arbetet har genomförts med snäva tidsramar. Vi ser därför gärna på konstruktiv dialog kring hur arbetet har upplevts samt om dokumentet med förslaget är tillräckligt tydligt. NSPL kansli kommer att följa upp regionernas mottagande av den föreslagna besluts- och beredningsordningen samt bereda behovet av gemensamt framtagna mallar kring beslut om katastroftillstånd under året.

¹ [Lag \(2006:544\) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap | Sveriges riksdag](#)

Kostnader och finansiering

Förslaget bedöms innebära ringa kostnader för regionerna. Resursmässiga (personella- och ekonomiska) konsekvenser innefattar kostnader för implementering av ordningen i krisplaner, reglemente samt delegationsordning i respektive region samt resurser för utbildning och övning av beslut- och beredningsprocessen. Dessa kostnader uppstår för respektive region till följd av ändringen i hälso- och sjukvårdslagen snarare än till följd av likriktad beslut- och beredningsprocess mellan regionerna.

Konsekvenser

Förslaget bedöms inte få några övriga konsekvenser än en likriktning mellan regionerna kring beslut om katastroftillstånd samt hjälpanmälan vid dessa situationer.

Konsekvenser för regionerna vid händelser som medför beslut om katastroftillstånd avhandlas ej i detta beslut eller uppdrag utan återfinns i förarbetena till förändringen av hälso- och sjukvårdslagen, se särskilt kap 10.5 Konsekvenser för kommuner och regioner i proposition 2024/25:167 Hälso- och sjukvårdens beredskap.²

Implementering i region

Med utgångspunkt i NSPL chefsgrupps beslut rekommenderas regionerna att följa förslaget i samtliga delar. Respektive region svarar för implementering i relevanta styrdokument i enlighet med ordinarie planering för revidering av dessa, samt för bedömning om behov av tillfälliga rutiner föreligger fram till dess.

Varje region ansvarar även för bedömning av behov av facklig samverkan inför införandet av besluts- och beredningsprocess för katastroftillstånd inom respektive region.

Med vänliga hälsningar,

Johan von Knorring

Emma Spak

ordförande NSPL:s chefsgrupp

chef NSPL

Bilagor:

1. Förslag på besluts- och beredningsprocess för katastroftillstånd i regionerna

² [Hälso- och sjukvårdens beredskap](#)